

Márfi Gyula nyugalmazott érsek homíliája

Szeretett Testvéreim!

Tisztelettel és szeretettel köszöntöm mindnyájukat, akik eljöttek Tiszteletreméltó Esterházy János testvérünk emlék-miséjére, hogy hálát adjanak mennyei Atyánknak azokért a rendkívüli kegyelmekért, amelyekkel őt elhalmozta életének 56 évén keresztül, és imádkozzanak mielőbbi boldoggá avatásáért. Őszintén sajnálom, hogy az életem 77. évében, a koronavírus járvány miatt személyesen nem köszönhetem Önöket. Kérem, ne vegyék csupán megszokott szófordulatnak, amikor azt mondom: lélekben Önökkel vagyok, és mai szentmisémet a veszprémi ferences templomban magam is az említett szándéokra ajánlom fel.

Esterházy Jánossal kapcsolatban két erényt tartok kiemelkedőnek: az egyik az **igazságosság**, a másik pedig a szeretet. És ezekhez járult hősünknel a **hősies bátorság**, illetve a **kereszt** vállalása.

1. Ami az **igazságosságot** illeti, Esterházy János igazságérzete kiemelkedő volt. Ez készítette őt arra, hogy 1939-1944 között a szlovák parlament egyetlen magyar képviselőjeként rendszeresen szót emeljen - a többség által is elfogadott - jogtalanságok és igazságtalanságok ellen. De nemcsak az üldözött szlovákiai magyarok mellett emelt szót, hanem a Magyarországhoz került szlovákok jogait is védelmezte Horthy Miklós magyar kormányzónál.

- Igazságérzete segítette abban is, hogy 1942. május 15-én szembeforduljon a teljes szlovák parlamenttel, és nemet mondjon a zsidók deportálásáról szóló törvénytervezetre. Mindezekhez hősies **bátorság** is kellett. Diktatórikus rendszerekkel szembeszállni: ehhez egyszerű vagányság nem elég, valamiféle különcködő hajlam még kevésbé. Ehhez hatalmas lelki erő, krisztusi elszántság is szükséges. Az igazság kimondásának igénye akkor is megmutatkozott Esterházynál, amikor nyíltan kimondta, hogy Katyńban, 1940-ben a Szovjet Állambiztonsági Szervezet (NKVD) rendőrei öltek meg kb. 4500 lengyel katonatisztet. Többek között emiatt kellett 1945-től négy éven át szovjet haláltáborokban szenvednie.

- Szlovákiai halálra ítéletét, illetve szlovák börtönökben - haláláig tartó - szenvedéseit pedig annak köszönhettem, hogy kritika tárgyává tette hazájának kisebbségellenes politikáját.

2. Esterházy Jánosnak a **szeretet jegyében** kifejtett tevékenységét egy prédikáció keretén belül még címszavakban is nehéz felsorolni. Ne vegyék vakmerő képzettársításnak, ha nekem most Assisi Szent Ferenc vagy Pádúai Szent Antal jut eszembe: olyan szentek, akiknek jóakaró szeretete kiáradt minden létezőre: a jó Istenre és az általa teremtettség egész világra.

Esterházy János természetesen szerette feleségét, gyermekeit és egész családját annak ellenére, hogy közéleti elfoglaltságai, később pedig deportálása, illetve bebörtönzése miatt viszonylag kevés időt tudott hozzátartozóival eltölteni. Leveleiből és fogolytársainak vallomásaiból azonban jól tudjuk, hogy kegyetlen szenvedéseinek türelmes elviseléséhez

elsősorban az adott neki erőt, hogy keresztjeit felajánlhassa családjáért és hozzátartozóiért.

De felebaráti szeretete valóban kiterjedt minden emberre. Amíg tehetett, segítette a szegény sorsú családokat - megkülönböztetés nélkül. Az igazságtalanságok elleni - már említett - felszólalásai mögött is szenvedő és jogfosztott emberek iránti szeretet található. Ez ösztönözte többek között arra is, hogy részt vegyen a Magyarországra menekült lengyelek befogadásának szervezésében (és ezzel segítse Varga Béla veszprémi egyházmegyei pap hatalmas lengyel-mentő munkáját).

Szeretetének kibontakozásában - bármilyen furcsa is, de ki kell mondanunk - a gulágon és a börtönben eltöltött évek vitték a krisztusi csúcsra. Itt jutott el odáig, hogy válogatás nélkül mindenkit tudjon vigasztalni, segíteni, és mindenkiért - még ellenségeiért és fogva tartóiért is - tudjon imádkozni.

Istennel és az Úr Jézussal való kapcsolata is itt jutott el olyan mélységekbe, amely már a legnagyobb misztikusok istenkapcsolatát idézi.

Jellemző, hogy a gulág őrői bátyuskának szólították, és nem akarták elhinni róla, hogy nem pap...

Meg kell még említenem a **szülőföld** iránti szeretetét. Ez egyszerre jelentette a tájat, szülőföldjének természeti szépségeit és lakóit, akikre - újra mondom: szentferenci és szentantali lelkülettel - tudott nézni valamiféle rajongó szeretettel. - Ez a szeretet képesítette arra, hogy legyőzze azokat a csábító kísértéseket, amelyek - 1938-ban, 1945-ben, illetve 1949-ben - hazája elhagyására készítették. Sem a karriervágy, sem a veszélyhelyzetből való menekülés természetes vágya nem tudta rávenni arra, hogy hűtlen legyen ahhoz a földhöz, amely őt felnevelte.

Az erre való emlékezés napjainkban különösen is aktuális. Amikor migránsok milliói hagyják el gond nélkül szülőföldjüket - sokan a kényelmesebb élet reményében -, amikor sok magyar fiatal is azt tartja hazájának, ahol legkevesebb munkával a legtöbb pénzt keresheti: ebben a korban igazi példakép lehet Esterházy, aki mindhalálig hű maradt hazájához.

Befejezésül szeretném még kihangsúlyozni, hogy hősünk úgy szerette hazáját illetve magyar testvéreit, hogy nem volt sem fajimádó, sem fajgyűlölő, még kevésbé kozmopolita globalista. Az utóbbi száz évben Európa hol az egyik, hol a másik véglet rabjává válik. Pedig mind a két szélsőségben - a fajimádatban is és a kozmopolitizmusban is - a sátán lakik. Krisztus a mértéktartó hazaszereteten található meg a prófétákkal és a zsoltárosokkal együtt.

"Jeruzsálem, ha rólad elfeledkezem,

adassék feledésnek jobb kezem!

Ragadjon ínyemhez a nyelvem,

ha rólad nem emlékezem,

s Jeruzsálemet minden örömöm közt

legtöbbször nem teszem!"

Ezt imádkozzuk a 136. zsoltárban (Zsolt 136,5-6). Kérjük Esterházy János imáit is azért, hogy meg tudjunk maradni jó kereszténynek és jó magyarnak - Babits Mihály szavai szerint - "testvér-népek közt, mint a fák, kiket mennyből táplál a Nap". (Vö. Babits: Eucharistia)

Ámen!

Márfi Gyula nyugalmazott érsek, Veszprém